

**ООУ „Киро Глигоров“ - Центар
СКОПЈЕ**

**ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА
НАСТАВА ВО ПРИРОДА ЗА УЧЕНИЦИТЕ
ОД V ОДДЕЛЕНИЕ**

2019 / 2020 година

ВОСПИТНО - ОБРАЗОВНИ ЦЕЛИ:

- Запознавање со природно-географските обележја на Западна Македонија и Охрид;
- Проширување и продлабочување на знаењата на учениците за културното наследство на Западна Македонија и Охрид;
- Поттикнување на ученичкото искуство за откривање на нови знаења преку организирање на истражувачки постапки;
- Развивање на љубопитноста (да поставува прашања и да дава соодветен одговор на нив);
- Оспособување за организација, комуникација, тимска работа, примена на стекнатите знаења во нови ситуации;
- Оспособување за набљудување и воочување на предметите и појавите во животната средина, согледување и сфаќање на нивните меѓусебни врски и односи во природата и општествената средина;
- Проширување и збогатување на ученичкото искуство за откривање на нови знаења преку организирање на истражувачки постапки;
- Развивање љубов и почит кон татковината, нејзините убавини и историското минато;
- Да се оспособува за активно учество во истражувања на минатото со помош на користење на различни извори;
- Меѓусебно да се запознаат, да се продлабочи другарството и да се надминат социјалните и националните разлики;
- Негување и развивање на индивидуалната, тандемската и групната работа помеѓу учениците и позитивните навики како што се самостојноста, толеранцијата и истрајноста;
- Применување на техники за учење во различни конкретни ситуации (набљудување, собирање податоци, експериментирање, споредување, истражување, анализирање);
- Развивање на смисла за убавото, чување на природата и духовните богатства, формирање навики за организирано културно користење на слободното време.

ЗАДАЧИ:

- Развивање способност за набљудување и воочување на предметите и појавите во животната средина, согледување разбирање на нивните меѓусебни врски и односи во природната и општествена средина
- Продлабочување, проширување и збогатување на искуството за откривање на нови знаења преку организирање на истражувачки постапки и користење на современи педагошки форми и методи на работа
- Развивање на способноста за изразување, забележување и заклучување
- Развивање љубов и почит кон татковината
- Со повеќедневен престој учениците да другаруваат, истражуваат, да се запознаат подобро, да го продлабочат другарството да развијат позитивни особини и навики за соживот и надминување на националните, социјалните и други разлики кои постојат меѓу нив
- Да знае како да се однесува при посета на институциите на културата
- Да се негуваат и развиваат индивидуалната, тандемската и групната работа и позитивни навики како што се самостојноста, толеранцијата и истрајноста
- Развивање на смислата за убавото, формирање чувство на одговорност за заштита на природата и за здравиот начин на живеење
- формирање на навики за организирано користење на слободното време

Конкретни цели и очекувани резултати по наставни предмети:

Македонски јазик:

Ученикот/ученичката

- Да се оспособува за самостојно усно и писмено изрзување на своите впечатоци и збогатување на речникот
- Да се оспособи да учествува во разговор во кој искажува доживувања, чувства и факти
- Да се оспособува самостојно да пишува текст на зададени теми
- Да се поттикнува своите емоции да ги запише во стихови
- Да се оспособува да напише извештај за определен настан
- Да се оспособува да опишува предмет, природна појава, локалитет

Математика:

Ученикот/ученичката

- Да се оспособува да прибира податоци
- Да се оспособува да претставува и чита податоци во табели и столбести дијаграми
- Да се оспособува да ги користи мерките за должина во претставување на одалеченоста на посетените места (да ги запишува , пресметува и споредува)

Општество:

Ученикот/ученичката

- Да се запознае со природните убавини на својата татковина
- Да се оспособат за забележување , опишување , размислување т.е. обработување на добиените податоци, градење ставови и формирање заклучоци, синтетизирање и аргументирање
- Да се оспособи да составува прашања
- Да се запознае со градби од минатото и сегашноста
- Да се запознае со ископини и остатоци од минатото
- Да се запознае со споменици на културата (спомен куќи, музеи...)

Ликовно образование:

Ученикот/ученичката

- Да се оспособува ликовно да ги изразува своите впечатоци
- Да се поттикнува да внесува повеќе детали при цртање од набљудување

Музичко образование:

Ученикот/ученичката

- Да се запознае се народните песни карактеристични за Охридско – Струшкиот предел
- Да се оспособи за пеење и свирење (на блок флејта) на песната „Билјана платно белеше“

Физичко и здравствено образование:

Ученикот/ученичката

- Да се оспособи за трчање по нерамен терен, во природни услови
- Да се обучува за изведување штафетно трчање
- Да се ориентираат координирано во просторот

Творештво:

Ученикот/ученичката

- Да се оспособува да пишува различни форми на писмено изразување (текст за честитка ..)

СОДРЖИНИ И АКТИВНОСТИ:

Западна Македонија – градови, реки, планини, кањон, извор, езера, музеи, средновековни градби, цркви, манастири.

- собирање, селектирање и организирање на релативни податоци – извлекување на заклучоци;

- Собирање, селектирање и организирање на релативни податоци – бројни низи и табели за системско решавање на проблеми;
- Извлекува заклучоци од сопствените и податоците на другите и идентификува дополнителни прашања;

Воспитно образовните цели, задачите, содржините и активностите за време на наставата во природа, ќе се реализираат согласно распоредот на часовите за тие денови, како и целите од наставните програми.

Распоред на часови

Понеделник

- 1.Македонски јазик
- 2.Општество
- 3.Ликовно обр.

Вторник

- 1.Македонски јазик
2. Ликовно обр.
- 3.Математика
- 4.Физичко и здр.обр.

Среда

- 1.Македонски јазик
2. Општество
- 3.Физичко и здр.обр.
- 4.Математика
5. Творештво

Четврток

- 1.Македонски јазик
- 2.Музичко обр.
- 3.Ликовно обр.
- 4.Математика 4. Музичко обр.

Петок

- 1.Македонски јазик
- 2.Математика
- 3.Физичко и здр.

Часовите од редовната настава ќе се одржуваат во времето од 10 до 13.30 часот. Организирано користење на слободното време е од 17 часот до 21.30 часот со игри, натпревари, квизови и прошетки до блиската околина.

КОНКРЕТИЗАЦИЈА НА НАСТАВНИТЕ СОДРЖИНИ

Македонски јазик

- 1.Говорна и писмена вежба- „ Моите впечатоци од патувањето до Охрид“
2. Раскажување по доживеан настан – „Настанот што нема да го заборавам“
- 3.Литературно творење за градот Охрид по набљудување
- 4.Читање на легенди за Охрид и Охридското езеро
5. Обработка на текст „ Приказна за галебот Арчибалд “

Математика

- 1.Собирање на податоци
- 2.Средување и претставување на податоци
- 3.Решавање на проблемски текстурални задачи со примена на мерки за должина и време
- 4.Проценување и споредување на мерките за време
- 5.Решавање на проблемски задачи со извлекување заклучоци

Музичко образование

- 1.Обработка на песната Билјана платно белеше
- 2.Свириење (на флејта) по музички ноти на песната „Билјана платно белеше“

Ликовно образование

- 1.Сликање на блиската околина
- 2.Изработка на ликовни творби од природни материјали

Општество

- 1.Активности на географска карта

2.Изработка на туристичка карта

Физичко и здравствено образование

1. Меѓу одделенски натпревар во фудбал

2.Пешачење во блиската околина

Творештво:

1.Да се оспособува за правилно пишување на честитка

Активности и методи:

- Разгледување на природата и фотографирање од страна на учениците за изработка на мал фото албум
- Посета на антички театар, Плаошник, Самоилова тврдина, црквата „Св. Јован Богослов“ - Канео, манастирот Св. Наум Охридски, црквата Св. Софија
- Разгледување на старата чаршија во Охрид
- Проект на тема: Туристичките локалитети (албум со илустрации)
- Демонстративен метод- презентирање на изработките;
- Проектна настава: групен облик на работа - Изработка на проекти за одделни историски периоди;

Наставни методи:

- Демонстративна метода
- Набљудување
- Разговор
- Дијалогска – монолошка метода
- Текст
- Анализа
- Синтеза

Наставни форми:

- Фронтална
- Индивидуална
- Групна
- Во парови

Наставни средства:

- Географска карта на РМ
- Нема карта на РМ
- Флејта
- Фото апарати
- Блок
- Пастели
- Подлоги
- Прибор за пишување
- Прибор за цртање (водени и темперни бои,четки,фломастери,дрвени боици)
- Ножички, лепак
- Работна тетратка

РАКОВОДИТЕЛ НА ЕКСКУРЗИЈАТА: Ивана Нешовска

Одделенски наставници: Ивана Нешовска; Билјана Ивановски

Ученици: од V - а, V - б

Времетраење: пет дена

Време на реализација: Пролет (април/мај) 2020 год.

ЛОКАЦИИ ЗА ПОСЕТА: Св. Јован Бигорски- манастир „Св. Јован Крстител“-Дебар, Вевчански извори- Вевчани, Антички театар, Плаошник и Самоилова тврдина, црквата „Св. Јован Богослов“-Канео, куќата на Робевци, манастирот Св. Наум Охридски, црквата Св. Софија-Охрид

ПРАВЦИ НА ПАТУВАЊЕ: Скопје – Охрид – Скопје

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВОСПИТНО –ОБРАЗОВНАТА РАБОТА НА НАСТАВАТА ВО ПРИРОДА

Обезбедувањето на основните услови за организирање на настава во природа како што се материјалните и кадровските, зависи од сите претходни подготовки кои се состојат од договарање помеѓу Министерството за образование и наука, организаторот на сместување (заштита на децата, физичка и здравствена заштита) и основно училиште

МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ

Објектот во кој ќе се изведува наставата во природа задолжително треба да има најмалку една училница, опремена според Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно образование во Република Македонија.

Финален продукт :

Изработки, ученички трудови и книга за Охрид, кои ќе бидат изложени на училишното пано

Културно и забавни активности:

1. Вечер на хумор и смеа;
2. Избор на најдобар глас;
3. Вечер на народни игри и модерен танц;
4. Квиз натпревар;
5. Игранка;

Хигиена и здравје:

1. Одржување лична и општа хигиена;
2. Норматив листа за јадења на здрава и разновидна храна значајна за раст и развој на учениците;

Распоред на времето во текот на денот:

1. Станување
2. Лична хигиена и уредување на спалните соби;
3. Утринска гимнастика
4. Појадок
5. Настава
6. Ручек
7. Време за одмор
8. Ужина и активен одмор
9. Вечера
10. Културно - забавни активности
11. Лична хигиена и спиење

ТЕХНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА:

- ❖ технички исправни, климатизирани автобуси,
- ❖ туристички водич

❖ придружба од лекар

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите

Стручен тим во училиштето:

Име и презиме	Работно место	Потпис
Билјана Билбиловска	ВД директор	
Ивана Нешовска	наставник	
Тања Поповска Грујоски	наставник	
Лидија Панова Стојановска	наставник	

Скопје, 16.09.2019 година

**ООУ „Киро Глигоров“ - Центар
СКОПЈЕ**

ПРОГРАМА
За есенски излет за учениците од I – V одделение

Учебна 2019 / 2020

Воспитно образовни цели:

- Запознавање со природните убавини и богатото културно – историско минато на нашата татковина.
- Запознавање со историјатот на црквата „ Рождество на Пресвета Богородица“, средно Водно, Скопје “
- Запознавање со живописот, иконописот и историјатот на црквата.

Задачи:

- Развивање интерес за природата и градење на еколошки навики
- Развивање позитивен однос кон културното наследство на македонскиот народ.
- Социјализација, стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе.
- Развивање интерес за спортски активности, рекреација и создавање навики за здраво живеење.

Содржини и активности:

- Рекреација, дружење, спортски активности
- Набљудение и насочено внимание
- Посета на црквата „Рождество на Пресвета Богородица“
- Фотографирање по избор на ученици

Раководител: Лидија Панова Стојанова

Наставници: одделенски наставници и предметни наставници

Ученици: I - V одделение

Времетраење: еден ден

Вереме на реализација: октомври 2019

Локација за посета : црква „ Рождество на Пресвета Богородица“, средно Водно, Скопје и непосредната околината

Правци на патување: Скопје – средно Водно - Скопје

Техничка организација: технички исправни, климатизирани автобуси, потребен број на седишта и туристички водич.

Начин на финансирање:самофинсирање од страна на родителите

Стручен тим во училиштето:

Име и презиме	Работно место	Потпис
Билјана Билбиловска	ВД директор	
Лидија Панова Стојановска	Наставник	
Тања Поповска Грујоски	Наставник	
Ивана Нешовска	Наставник	

16.09. 2019

**ООУ „Киро Глигоров“ - Општина Центар ,
СКОПЈЕ**

ПРОГРАМА
За пролетен излет за учениците од I – V одделение

Учебна 2019/2020

Воспитно-образовни цели:

- Запознавање со природните убавини и богатото културно – историско минато на нашата татковина
- Запознавање со историјатот на манастирскиот комплекс, црквата Св.Ѓорѓи и Рождество на Пресвета Богородица
- Запознавање со фреските во црквата

Задачи:

- Развивање интерес за набљудување на природата и градење на еколошки навики
- Развивање позитивен однос кон културното наследство на македонскиот народ
- Социјализација, стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе
- Развивање интерес за спортски активности, рекреација и создавање навики за здраво живеење

Содржини и активности:

- Рекреација, дружење, спортски активности
- Набљудување и насочено внимание
- Посета на црквата Св.Ѓорѓи и Рождество на Пресвета Богородица
- Фотографирање по избор на ученици

Раководител: Лидија Панова Стојановска

Наставници: одделенски наставници и предметни наставници

Ученици: од I- V одделение

Времетраење: еден ден

Време на реализација: Мај 2020

Локација за посета: црквата Св.Ѓорѓи и Рождество на Пресвета Богородица, Куманово и непосредната околината

Правци на патување: Скопје- Дељадровце, Куманово - Скопје

Техничка организација: технички исправни, климатизирани автобуси, туристички водич, лекар

Начин на финансирање: самофинансирање од страна на родителите

Стручен тим во училиштето:

Име и презиме	Работно место	Потпис
Билјана Билбиловска	ВД директор	
Лидија Панова Стојановска	наставник	
Тања Поповска Грујоски	наставник	
Ивана Нешовска	наставник	

16.09.2019 година

**ООУ „Киро Глигоров“ - Центар
СКОПЈЕ**

ПРОГРАМА
За еднодневна екскурзија за учениците од
III одделение

2019/2020 година

Воспитно-образовни цели

- Стекнување на знаења, умеења, вештини и способности, едукација во контекст со природата;
- Надминување на социјалните и друг вид разлики меѓу учениците;
- Поттикнување за соживот со врсниците и возрасните;
- Развој на личноста која ќе биде во состојба активно и креативно да се вклучи во секојдневниот живот каде и да е;
- Другарување и социјализација, рекреација, прошетки во природа, забава, спортување и сл.

Задачи

- Усовршување на способноста за: насочено внимание, селективно воочување и бележење детали и податоци;
- Развивање: љубопитност, досетливост, упорност и истрајност, свест за зачувување на природата, природните реткости и други духовни и материјални вредности;
- Воспоставување пријателски односи меѓу учениците и надминување на индивидуалните разлики и негување другарски и хумани меѓусебни односи.

Содржини и активности

Активности на наставникот

- Подготовка, реализација, координирање, следење, поттикнување, мотивирање, анализа на ефекти од превземените активности

Активности на ученикот

- Собирање податоци (бележење на патот, набљудување на околината видови превозни средства, собирање лековити растенија, опишување, цртање градби -стар и нов тип, интервјуирање на повозрасни лица поврзано со традицијата на овој крај)

Предвидени теми и содржини:

1) Општество

Мојот роден крај-запознавање со населено место село, запознавање со архитектурата на црковните храмови, традиционалните јадења и носии

2) Македонски јазик

Изразување и творење- опишување

3) Математика

Прибирање податоци

4) Природни науки

Луѓе и животни -запознавање со водата во природата, живиот свет околу мене, животните процеси, кои се заеднички за луѓето и животните вклучувајќи исхрана, раст, движење и репродукција, запознавање со природните богатства и убавини на својата татковина (Мавровското Езеро, флората и фауната во областа на падините на планината Бистра, Маврово како зимско-туристички рекреативен центар)

• Развој и поттик на когнитивните потреби

- љубопитност
- информирање
- воочување
- споредување
- користење туѓи искуства
- донесување сопствени заклучоци

Наставни методи:

- усно излагање
- писмени и илустративни работи
- демонстрација
- набљудување
- известување

Наставни форми

- групна
- парови
- фронтална

Раководител на екскурзијата: Тања Поповска - Грујоски

Одделенски наставници: Тања Поповска – Грујоски; Анета Мицковска

Ученици: од трето одделение

Времетраење: Еден ден

Време на реализација: Мај 2020 година

Локација за посета: Национален парк „Маврово“

Правци на патување: Скопје – Маврово – Скопје

Техничка организација: технички исправни, климатизирани автобуси, туристички водич, лекар

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите

Стручен тим во училиштето:

Име и презиме	Работно место	Потпис
Билјана Билбиловска	ВД директор	
Тања Поповска - Грујоски	Наставник	
Лидија Панова Стојановска	Наставник	
Ивана Нешовска	Наставник	

16.09.2019 година